

Farský list

číslo XX. 2. október 2011 Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

Úvodník

Mesiac október je už tradične mariánskym mesiacom, časom svätého ruženca. S ružencom v ruke i na perách sa preto utiekame pod Jej ochranný plášť. Cez ruženec – spolu s Máriou – prichádzame k Ježišovi Kristovi, aby sme sedeli pri Jeho nohách a počúvali Jeho slová života. Kto si vyberie tento podiel (toto dôverné spoločenstvo s Pánom), nikdy mu nebude odňatý – ba práve naopak, vo večnosti sa mu ešte pridá a tento podiel bude väčší. Boh totiž štedro odmeňuje tých, ktorí Ho hľadajú s úprimným srdcom.

Cez modlitbu ruženca chceme byť pri Bohu tak, ako Mária. Chceme mať Jeho milosť vo svojom srdci, lebo len to je naozaj potrebné – všetko ostatné pominie a skončí. V modlitbe svätého ruženca sa učíme mať oči stále upreté na Ježiša, aby sme tak zachytili Jeho pohľad lásky a počuli Jeho slová: „Nebojte sa!“ S modlitbou ruženca vstupujeme stále viac a viac do tajomstva celého života Krista. Vchádzame tam s Tou, ktorá Ho poznala najlepšie, ktorá Mu najdokonalejšie slúžila, ktorá je Jeho Matkou. Spolu s Pannou Máriou, s Jej menom na perách, môžeme pri ruženci premýšľať a meditovať nad našimi dejinami spásy. Môžeme precítiť všetko to, čo Boh pre nás vykonal. V ruženci môžeme nanovo rozpáliť svoje srdce novou láskou a živou vierou.

Naozajstná modlitba sa nemôže odohrávať inde, iba v duši. Tiež sa tomu hovorí srdce. S posledným výrazom sa stretávame často.. Hovorilo sa o tom, že človek si má strážiť srdce, má mať čisté srdce ako Mária, má rozlišovať túžby srdca a podobne.

Akosi prirodzene z toho vychádza, že ide o čosi hlbšie ako iba o telesný orgán. Ten totiž majú aj zvieratá – a svoje „srdce“ si predsa nemusia „strážiť“. Ide teda o výsostne ľudskú záležitosť, pretože človek sa podstatne líši od ostatných stvorení. On jediný je stvorený na Boží obraz a podobu – tak, ako nám to zjavuje sám Boh opisom stvorenia človeka na prvých stránkach Svätého písma. Srdce je „miesto, kde sa zdržiavam, kde bývam“. Je to náš skrytý „stred“. Je to „miesto pravdy“. To som „ja“. A na tomto „mieste“ žijeme vo vzťahu s Bohom, pretože medzi nami a Ním bola uzavretá zmluva. Tam sa modlíme.

Želám Vám, aby Vás tento mariánsky mesiac urobil podobnejšími Panne Márii, ktorá vo Svojom srdci vždy zachovávala Božie slovo a stále o ňom premýšľala.

o. Rastislav

Zamyslenie nad ikonou Pokrova - Ochrany presvätej Bohorodičky (1.október)

Zaiste poznáš tú kratučkú stať z evanjelia: „Pri Ježišovom kríži stála jeho matka...“ (Jn 19,25). Práve táto dráma a tragédia z kalvárie, ktorú poznáš, nás všetkých isto vovádza do Máriinej ochrany, do Máriinej úžasnej služby ľudstvu – pomáhať každému Božiemu dieťaťu. Všetci sme sa tam pod krížom stali jej deťmi a Ježišovými bratmi a sestrami. Či môže matka urobiť niečo iné, keď vidí, že jej dieťa potrebuje pomoc, že jej dieťa trpí, že má bolesti, že jej dieťa sa dostalo do zložitých životných peripetií, že jej dieťa vstúpilo na zlý chodník, kráča po zlej ceste, že jej dieťa hreší? Či nebude jej prvotným záujmom pomôcť svojmu dieťaťu, ochrániť ho? Každá matka zo všetkých svojich síl a podľa možnosti ochraňuje.

Keď pozeráš na ikonu Pokrova, nech ti v mysli neuviazne iba tá jediná udalosť, na ktorú sa ikona vzťahuje a síce ochrana Konštantinopola v 10. storočí, lebo Presvätá Bohorodička ti pomáha a ochraňuje ťa svojim príhovorom teraz. Problémov a ťažkostí s čím Ti treba pomôcť máš vyše

hlavy a Panna Mária je tvoja Matka, s tebou cíti a je najbližšie k Ježišovi.

Poznáš Sväté písmo? Iba niekoľko statí, či viet je tam o Panne Márii. Iba niekoľko slov, ktoré vyslovila, je zaznamenaných, ale veľmi dôležitých na to, aby si vedel, že ti Mária pomôže aj z najväčšej šlamastiky hriechu. Iba zopár slov, avšak všetko vystihujúcich. Bohu povedala svoje „áno“ a pozýva aj teba urobiť tento krok, lebo sám si slabý. Božie slovo počúvala a zachovávala vo svojom srdci, premýšľala nad ním (porov. Lk 2, 19; 51). Skús to aj ty! Veď Pán sv apoštol Jakub v svojom liste píše, že: „... (Božie) slovo má moc spasit' naše duše“ (porov. Jak 1,21).

S bolesťou v srdci ťa hľadá, keď sa stratíš v zákutiach svojich kľukatých chodníkov. Túži po tom, aby ti nič nechýbalo, tak ako na svadbe v Káne. A tu ti aj hovorí, čo je pilierom jej ochrany: „urob všetko, čo ti povie Ježiš“. Zakúsila strašnú bolesť a najviac pocítila, čo spôsobí hriech, hoci ani jeho tieň sa jej nedotkol. To však, že spôsobuje utrpenie, bolesť, smrť, prežívala počas celej svojej pozemskej púte až na Golgotu.

Myslím, že na záver stačí iba toľko:

„Je tvoja Matka a chce ti pomôcť a ochrániť ťa.“

Prevzaté (www.zoe.sk, autor Mgr. Jozef Gaca), spracoval DS

Gréckokatolícky drevený chrám Ochrany presvätej Bohorodičky v Miroli (1770)- NKP

Drevený chrám v Miroli bol postavený na dominantnej plošine v roku 1770. Zsvätенý bol Ochrane Presvätej Bohorodičky. Po skončení druhej svetovej vojny, kedy bol značne poškodený, bol opravovaný hneď v roku 1945.

Jedná sa o typický trojdielny, trojpriestorový a trojvežový objekt s tromi krížmi. Pôvodne bol celý areál chrámu obohaný dreveným plotom s drevenou brámkou. Dnes už zostala iba bránka. Konštrukcia chrámu je zrubová, veža má stĺpovú konštrukciu. Stavba je osadená na nízkej podmurovke. Veža vyrastá z predsiene. Strecha každej veže je pyramidálna s osadenou plochou cibulou. Nad jej striedkou je menšia cibula a nad cibulkou trojramenný kríž. Pôvodne boli vo veži tri zvony, dnes tu visia taktiež tri. Vstup do chrámu je cez predsieň zo západnej strany.

Ikonostas (NKP) je charakteristický svojou pestrosťou farieb. Má štvorradovú architektúru s ikonami poukladanými na štyroch poschodiach. Hlavný rad a sviatky pochádzajú z polovice 18. stor., apoštoli a proroci z konca 18. stor. Diakonské dvere nie sú osadené krídlom. Cárské, dvojkrídlové dvere sú osadené šiestimi medailónmi - štyria evanjelisti a hore dva medailóny Zvestovania. Prvý, hlavný rad obsahuje ikony sv. biskupa Mikuláša, Bohorodičky Hodigitrie, Krista Učiteľa a ikonu Ochrany Presvätej Bohorodičky. Druhý je rad sviatkov v strede s ikonou Poslednej večere a tretí rad apoštolov. V strede tretieho radu je ikona Krista Veľkňaza. Štvrtý rad prorokov pozostáva z dvanástich medailónov v šiestich nadstavcoch.

Vrch ikonostasu je ukončený tabuľovou ikonou Ukrižovania, kde je pod krížom Bohorodička a sv. evanjelista Ján. V chrámovej lodi visí staršia ikona Zosnutia Presvätej Bohorodičky zo 17. stor. Celý ikonostas bol v 70-tych rokoch 20. stor. reštaurovaný.

Foto: Obnovený exteriér chrámu a jeho ikonostas

Prevzaté (www.drevencehrany.sk), spracoval DS

Ikona Krista - PANTOKRÁTORA

V nasledujúcich číslach farského listu si budeme vysvetľovať jednotlivé ikony, ktoré máme na ikonostase. Keďže mnohí z Vás sa pýtali čo znamená to, čo symbolizuje zasa hento. Ako prvá z ikon bude opísaná **ikona Krista - Pantokratora (z gr. vševládca, všemohúci)**. Ikona Pantokratora je nepochybne najznámejším zobrazením Krista. Skôr než bola umiestnená na ikonostasoch všetkých východných chrámov, nachádzala sa ako mozaika v centrálnej kupole v monastijskom (kláštornom) chráme v Daphni v Grécku, aby ukázala vládu Krista nad celým vesmírom. Tento chrám bol postavený v rannom štádiu kresťanstva pravdepodobne okolo r. 400 a zachoval sa s obmenami až dodnes.

Život a zmyšľanie kresťanov prvých storočí boli hlboko poznamenané očakávaním druhého príchodu Pána ako sudcu posledných časov. Už od polovice 4. storočia téma parúzie (druhého Pánovho príchodu na zem) začala vstupovať prostredníctvom sýrskeho mníšstva do liturgických textov bohoslužby, prijatých celým kresťanským Východom. Toto očakávanie druhého príchodu rástlo aj vďaka rozšírenému kontemplovaniu Jednorodného Syna, Pána vekov, pre ktorého a skrze ktorého bolo stvorené všetko a ktorý všetko čo má, raz odovzdá Otcovi (1Kor 15,24). Obraz Pantokrátora sa nachádzal a nachádza vždy na najhlavnejšom mieste v chráme v centrálnej kupole, ako aj na pravej strane ikonostasu. Ako môžeme vidieť na ikone, Kristus je oblečený do spodného a vrchného odevu, pričom každý je inej farby. Kristova kráľovská a božská dôstojnosť je zdôraznená purpurovým (červeným) spodným odevom - chitonom. Purpur - symbol kráľov. Jeho modrý plášť (himation) nám symbolizuje jeho reálne prijatie ľudskej prirodzenosti, do ktorej sa zahalil ako do plášt'a. Na spodnom odevu má cez pravé plece vyobrazený pás žltej farby, ktorý symbolizuje Krista ako prvého a najvyššieho veľkňaza. Kristus - vo východnom pojmí strnulí a prísny, plný nadľudského pokoja s pohľadom prísneho sudcu dnes dokazuje, že otázky o posledných veciach, poslednom súde, nenechávali veriaciach ľahostajnými a boli hybnou silou rannokresťanskej Cirkvi. Niekedy až zamračený, prísny výraz Krista - Sudcu, nad ktorým sa dnes mnohí často pozastávajú a aj niektorí z Vás sa pýtali na prísnosť Kristovej tváre, nemal v kresťanoch navodiť pocit strachu, ale skôr bázeň Božiu ktorá im pomáhala nestratiť orientáciu. Lepšie povedané, veriaci majú všetko hodnotiť vo svetle večnosti a posledného súdu. Možno si to neuvedomujeme, ale súd nás sprevádza po celý náš život. Už tu na zemi zakúšame predchuť pekla alebo neba ako dôsledok našich slobodných rozhodnutí. Kristus je na ikone zobrazený s rozpätými rukami, pravou rukou žehná Cirkvi svojej Neveste a v ľavej ruke drží otvorenú knihu, v ktorej je po grécky napísaný text:

***ΔΕΥΤΕ ΠΡΟΣ ΜΕ ΠΑΝΤΕΣ ΟΙ ΚΟΠΙΩΝΤΕΣ ΚΑΙ ΠΕΦΟΡΤΙΣΜΕΝΟΙ
ΚΑΓΩ ΑΝΑΠΑΥΣΩ ΥΜΑΣ ΑΡΑΤΕ ΤΟΝ ΖΥΓΟΝ ΜΟΥ ΕΦ ΥΜΑΣ
ΚΑΙ ΜΑΓΕΤΕ ΑΠ ΕΜΟΥ ΟΤΙ ΠΡΑΟΣ ΕΙΜΙ ΚΑΙ ΤΑΠΕΙΝΟΣ ΤΗ
ΚΑΡΔΙΑ ΚΑΙ ΕΥΡΗΣΕΤΕ.***

V slovenčine to znamená: *Podťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu. (Mt 11,28-29)*

Okrem tohto textu na ikone nachádzame dva typy nápisov. Sú nevyhnutné na tejto ikone a vždy sú napísané po grécky:

1.) na obidvoch bokoch Ježiša Krista vidíme napísané: „IC XC“
prvé a posledné písmená jeho gréckeho mena: ΙΣΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ

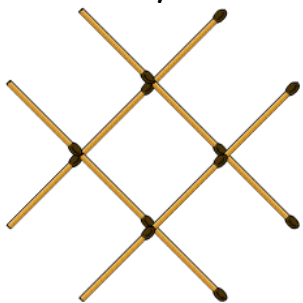
2.) V svätožiare okolo jeho hlavy. Na ikone na našom ikonostase, je svätožiara umelecky vydiekovaná do 23 karátového zlata. Vo svätožiare je znázornený kríž a v ňom sú napísané tri grécke písmená Ω Ω Ν (ho on), ktoré znamenajú „Ten, ktorý je“ – teda meno, ktorým sa pomenoval Boh na hore Sinaj, keď sa zjavil Mojžišovi (Ex 3,

Farské oznamy

- ❖ nasledujúci týždeň od 3.10. je prvopiatkový, sponedať budeme ako zvyčajne hodinu pred sv. liturgiou. Chorých budeme sponedať v piatok dopoludnia.
- ❖ od pondelka sa začneme pred večernými sv. liturgiami modliť Mariánske pobožnosti. V pondelok a štvrtok to bude Akatist k Presv. Bohorodičke a v stredu a piatok Moleben k Presv. Bohorodičke. V utorok sa aj naďalej budeme modliť Moleben k sv. Cyrilovi a Metodovi.
- ❖ prvý piatok ráno o 9.00 vyloženie Eucharistie v kaplnke, popoludní o 14.45 požehnanie Eucharistiou. Na Bani o 15.00 sv. sponedať a o 16.00 sv. liturgia.
- ❖ pozývame všetkých veriacich na koncert Anky Servickej, ktorý bude vo štvrtok, 13.10. o 19.00 hod. v kine SKALA. Vstupenky si môžete zakúpiť aj u nás, cena 5 €.
- ❖ v nedeľu 16.10. bude pri sv. liturgiách naša vlastná farská zbierka.

Pre deti a všetky Božie deti...

Máš tu 2 úlohy: prvou je, aby si preložil 3 zápalky a dostal 4 štvorce a druhou je pradávna správa, ktorá ostala nevyľúštená z čias dinosaurov...je to na tebe...

A ČO TÁTO SPRÁVA Z MINULOSTI? DOKÁŽEŠ JU PREČITAŤ?

1	Á	Ž	E	L	Š
2	K	G	D	É	O
3	Í	S	T	C	Č
4	V	H	CH	R	I
5	A	J	M	Y	N
	A	B	C	D	E

3C	1C	5E,	2A	2E	4B	2E	5C	1A	5C	1C	
□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	
4D	5A	2C	4E,	5B	1C	4A	5E	5A	1E	4E	4C
□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
	2E	3E	4E	5A	4C	4A	1B	2C	5D		
	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
	5E	5A	5B	2A	4D	5A	5B	1E	3A		
	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
	5E	5A	3B	4A	1C	3C	1C				
	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□

Prevzaté (www.bublina.sk), spracoval DS

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Križa,
Prešov Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov

Internet: www.grkat-sekcov.sk

e-mail: presov.sekcov@grkatpo.sk

Tel: 051/7725540

Tlač: A-print, s.r.o., Reimanova 9, Prešov

